

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vre-

menski pojavi, kot so močne padavine in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepajte zdaj!

Photo © Frank Schultze / zeiteinspiegel

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotska
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Splošno

ZAKAJ?

Podnebne spremembe so že danes resničnost in nadaljnjemu segrevanju se ni več mogoče izogniti. Na Alpe kot edinstveno in zelo občutljivo območje spremenjene podnebne razmere vplivajo močneje kot na druge evropske regije. Če ne bomo ukrepali, se bo ranljivost povečala, posledica bodo obsežne škode in visoki stroški. Prilagajanje podnebnim spremembam je torej nujno, cilj pa je ustvariti ravnovesje med interesi gospodarstva, potrebami lokalnega prebivalstva in okoljskimi zahtevami.

Podnebne spremembe zadevajo vsa področja

- Vsa področja gospodarstva, naravni sistemi in storitve, ki jih slednji zagotavljajo, bodo vedno bolj pod pritiskom podnebnih sprememb. Zaradi tega ukrepajte hitro in ob upoštevanju verjetnih prihodnjih razmer
- Razvijajte večsektorske strategije prilagajanja in usklajujte njihovo izvajanje

KAKO?

Z dobro načrtovanim prilagajanjem izkoristite priložnosti

- Ukrepe prilagajanja oblikujte tako, da bodo omogočali odziv na lokalne posledice podnebnih sprememb.
- Odločite se za ukrepe, ki so koristni ne glede na podnebne spremembe (»win-win«), ki se obnesejo ob uresničitvi različnih možnih scenarijev sprememb podnebja (»no regret«) in ki nudijo več razvojnih izbir

V ospredje postavite sodelovanje

- V aktivnosti, usmerjene v prilagajanje, vključite deležnike in sodelujte z akterji z različnih ravni in iz vseh pomembnih sektorjev
- Podnebnim spremembam se poskušajte prilagajati z vključevanjem tematike v obstoječe instrumente, politike in strukture. Kjer je to smotno in/ali potrebno, razmislite o novih instrumentih

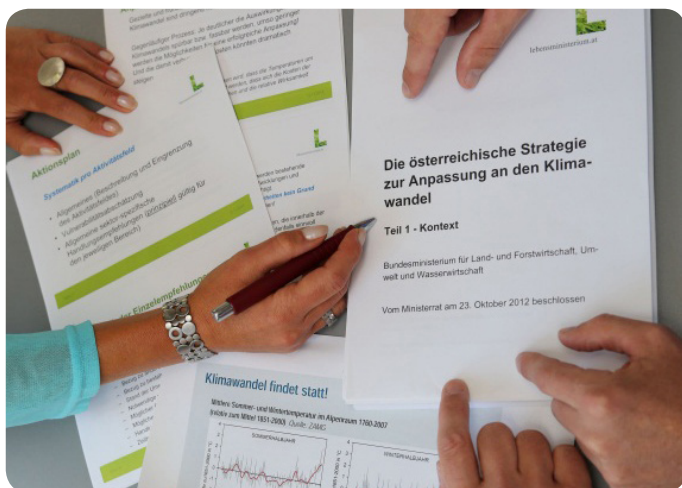

Photo © DBduo

VKLJUČEVANJE DELEŽNIKOV

Priprava strategije prilagajanja podnebnim spremembam v Avstriji je bila zasnovana kot vključevalen, medsektorski in med-disciplinaren proces. Lokalne uprave, zvezne dežele in nevladne organizacije so aktivno sodelovale pri snovanju strateškega dokumenta. Z udeležbo na »neformalnih delavnicah«, nizu delavnic za deležnike iz različnih sektorjev, sodelovanjem pri pisnih posvetovanjih ali z izpolnitvijo spletnega vprašalnika, namenjenega javnosti, so bila v proces vključena še zvezna ministrstva in zvezni uradi, interesna združenja mest in občin, nevladne organizacije, velike gospodarske družbe, storitvena in zavarovalniška podjetja. Vključevanje deležnikov je tako daleč preseгло zgolj posvetovanje, saj so udeleženi aktivno sooblikovali strategijo.

[Več informacij \(de/it/fr/sl\)](#)

SPOROČANJE O PRILAGAJANJU PODNEBNIM SPREMEBAM

Kakovostno sporočanje je nujno, kadar želimo različne javnosti seznaniti z izzivi, ki jih prinašajo podnebne spremembe in jih spodbuditi k delovanju. Zaradi zapletenosti teme pa je težavno oblikovati enostavna in jasna sporočila. V napotkih "Premagati izzive sporočanja" je v sedmih korakih prikazano, kako se je mogoče s temi izzivi soočiti v praksi in deležnike pritegniti k sodelovanju. [Več informacij \(en\)](#)

KDO?

Ukrepite lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si povzetek in ga posredujte naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

**Handwerkskammer
für München und Oberbayern**

funding programme

**CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH**

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vre-

menski pojavi, kot so močne padavine in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepajte zdaj!

Photo © CNAIT / Flickr

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotska
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Energija

ZAKAJ?

Spremembe v temperaturi zraka, količini in porazdelitvi padavin ter pogostejši in bolj intenzivni ekstremni vremenski dogodki lahko negativno vplivajo na proizvodnjo, prenos in porabo energije v Alpah. Za povečanje prožnosti energetskega sistema, vključno z ravni porabnikov, so nujni ukrepi za prilagajanje na spreminjajoče se podnebne razmere. Ukrepi se lahko nanašajo na vzpostavljane energetske neodvisnosti s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, na izboljšanje verig oskrbe z energijo in na vzpostavitev energetske infrastrukture, ki bo lahko kljubovala spremenjenim podnebnim razmeram.

Obrtna znanja so ključna

- Podpirajte ohranjanje regionalnih značilnosti gradnje – snovnih tokov in vedenja
- Spodbujajte prenos znanja in uporabo tradicionalnih tehnik in materialov pri gradnji novih objektov

Energetska učinkovitost: Načrtovalci naj upoštevajo prilagajanje podnebnim spremembam

- Namesto standardiziranih pristopov razvijajte trajnostna in prilagodljiva načrtovalska orodja in rešitve
- Zmanjšajte povpraševanje po energiji s spodbujanjem bolj učinkovite rabe

Preverite prožnost energetske infrastrukture

- Za obstoječe obrate za proizvodnjo in prenos energije izvedite presoje ogroženosti zaradi podnebnih sprememb in presoje zmožnosti za odzivanje. Pripravite načrte upravljanja s tveganji za energetski sektor in jih uskladite z načrti drugih sektorjev
- Pri načrtovanju razvoja energetske infrastrukture upoštevajte sedanja in prihodnja podnebna tveganja

KAKO?

ENERGETSKO UČINKOVITA GRADNJA

V občini Saint-Jean-d'Arvey v francoskih Alpah so uspešno povezali spodbujanje regionalnega gospodarstva in varstvo podnebja. Zgradili so nov večnamenski občinski center, za katerega je značilna minimalna poraba energije. Je tudi prvi tovrsten objekt, zgrajen iz certificiranega lesa iz francoskih Alp. S tem so prihranili energijo, potrebno pri prevozu, istočasno pa podprli regionalno gospodarstvo. Stroški so bili v primerjavi s konvencionalno gradnjo višji, vendar se bodo v času uporabe objekta povrnili, saj so stroški za električno energijo in ogrevanje minimalni. V objektu so otroški vrtec, knjižnica in občinski prostori. Odprta arhitektura spodbuja srečevanje in druženje. [Več informacij \(de/en/fr/it/sl\)](#)

AKCIJSKI NAČRTI ZA TRAJNOSTNO RAVNANJE Z ENERGIJO

Mestom in občinam je pri pripravi in izvajanju načrtov za energetska trajnost lahko v pomoč »akcijsko orodje«, pripravljeno v projektu SEAP Alps. Posebna pozornost je posvečena temu, kako v akcijske načrte vključiti prilagajanje podnebnim spremembam. Med možnimi ukrepi je obravnavano tudi javno-zasebno partnerstvo pri investiranju.

[Več informacij \(en\)](#)

KDO?

Ukrepe lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si povzetek in ga posredujte naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

Handwerkskammer
für München und Oberbayern

funding programme

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vremenski pojavi, kot so močne padavine in daljša obdobja suše.

Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepite zdaj!

Photo © Angelina S. / pixelio.de

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotska
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Zdravje

ZAKAJ?

Vreme in podnebje močno vplivata na človekovo zdravje in počutje. Zaradi vročinskih valov in višjih temperatur se lahko pojavi več s tem povezanih bolezni, ogroženi so zlasti otroci in starejši. Ekstremni vremenski dogodki, kot so neurja in z njimi povezane poplave, neposredno ogrožajo ljudi in infrastrukturo. Dodatna grožnja so nove bolezni, ki jih prenašajo insekti ali so posledica sprememb v kvaliteti vode in zraka. Zaradi tega je potrebno razmišljati o prilagajanju sistemov javnega zdravstva in sistemov zaščite in reševanja v skupnostih spremenjenim razmeram.

Poskrbite za boljšo ozaveščenost in več znanja

- Izboljšajte vedenje o infekcijskih boleznih in njihovem zdravljenju
- Okrepite ozaveščenost in znanje javnosti o zdravstvenih tveganjih, povezanih s podnebnimi spremembami

KAKO?

Zdravstvene dejavnosti prilagodite podnebj

- Službe za ukrepanje ob nesrečah: Postaje nujne pomoči morajo biti zunaj območij nevarnosti, npr. izven poplavnih območij, tako da lahko delujejo tudi v primeru naravnih nesreč
- Zasaditev dreves: Drevesa nudijo naravno senco za zaposlene in za prebivalce ter blažijo učinek urbanih toplotnih otokov

Izboljšajte sisteme spremljanja in zgodnjega opozarjanja

- Vzpostavite sistem upravljanja s tveganji, ki jih prinaša povečano število alergenih in strupenih vrst rastlin
- Ustanovite skupino za spremljanje „zdravje in podnebje“

RAZISKOVALNI PROJEKT V.E.I.T.

V projektu so raziskovali širjenje in porazdelitev prenašalcev bolezni (komarjev in klosov) ter povzročiteljev okužb (virusov in bakterij) in izdelali register pojavljanja bolezni, povezanih s prenašalci. Projekt je dokaz za to, da lahko sodelovanje različnih deležnikov, v tem primeru iz javnih zdravstvenih ustanov in strokovnjakov za ekologijo, prinaša dobre rezultate. *[Več informacij \(de\)](#)*

STOPHOT

Tema projekta so »prijetno hladna mesta za starejše občane – zaščita zdravja pred vročino v mestih«. Posebnost pristopa je, da so v aktivnosti vključili predstavnike obravnavane ranljive skupine: potrebe, želje in poglede starejših občanov so zbrali s pomočjo vprašalnikov in poglobljenih osebnih razgovorov. V projektu so sodelovali strokovnjaki Univerze na Dunaju, Medicinske univerze na Dunaju, Univerze za naravne vire in bioznanosti na Dunaju, Visoke šole za uporabne vede v Fuldi ter zaposleni v socialnem in zdravstvenem varstvu mesta Dunaj. *[Več informacij \(de\)](#)*

KDO?

Ukrepace lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si povzetek in ga posredujte naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

funding programme

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vremenski pojavi, kot so močne padavine

in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepite zdaj!

Photo © Frank Schultze / Zeiteinspiegel

Splošno

Energija

Zdravje

**Prostorsko
načrtovanje**

Biotska
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Prostorsko načrtovanje

ZAKAJ?

S prostorskim načrtovanjem usmerjamo in usklajujemo razvoj različnih dejavnosti in sektorjev v prostoru. Zaradi usklajevalne vloge je lahko prostorsko načrtovanje ključno pri prilagajanju prostorskega razvoja podnebnim spremembam. Ekstremni vremenski dogodki, kot so dolga vročinska obdobja ali močne padavine, ki povzročijo poplave, v vedno večji meri ogrožajo naselja, kmetijske površine in infrastrukturo, ter življenje in prihodnji razvoj v Alpah. Zaradi trajnosti grajenega okolja in rab prostora je odločilnega pomena, da v sedanjih načrtovalskih odločitvah upoštevamo podnebne spremembe.

Prilagajanje podnebnim spremembam vključite v prostorsko načrtovanje

- Preverite, ali politike, predpisi, instrumenti in postopki v prostorskem načrtovanju omogočajo odzivanje na izzive, ki jih prinašajo podnebne spremembe
- Ozaveščajte o podnebnih spremembah, zagotovite praktične informacije, podatke, navodila za načrtovanje in delovne pripomočke, tesno sodelujte s sektorji in deležniki

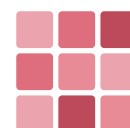
KAKO?

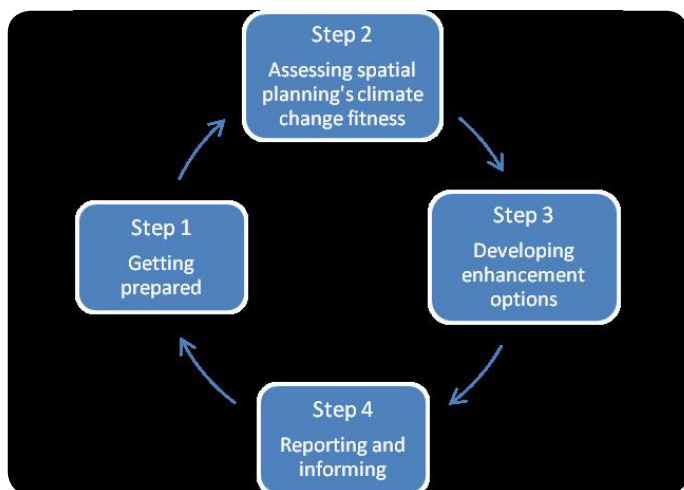
Odzovite se na spremembe tveganj

- Zagotovite poplavno varnost, uveljavite strožja merila pri določanju namembnosti zemljišč ter strožje omejitve glede pozidave
- Preprečite umeščanje dejavnosti in gradnje na poplavno ali drugače ogroženih zemljiščih

Pri razvoju naselij upoštevajte toplotne razmere in druge bioklimatske dejavnike

- Ohranjajte zelene površine in koridorje ter tako zagotovite dotok hladnega in svežega zraka v naselja
- Ohranjajte, vzpostavljajte in povežite odprti in zeleni prostor ter vodne površine na urbanih območjih

NAPOTKI ZA NAČRTOVALCE

V projektu CLISP (Prilagajanje podnebnim spremembam z orodji prostorskega načrtovanja) so razvili pristop k usmerjanju prostorskega razvoja v razmerah spreminjanja podnebja. Eden od rezultatov so napotki za načrtovalce. Napotki omogočajo presojo odzivnosti politik in instrumentov prostorskega načrtovanja na pričakovane vplive podnebnih sprememb. Gre za enostavno, uporabnikom prijazno orodje, ki poleg ocene stopnje odzivnosti prostorskega načrtovanja omogoča tudi opredelitev možnih izboljšav. [Več informacij \(en/de\)](#)

ZELENA MREŽA MESTA GRAZ

Za podnebje v mestih so med drugim značilne višje povprečne temperature in večja okoljska obremenitev. S podnebnimi spremembami se bodo ti »urbani podnebni učinki« še okrepili. Zelene in odprte površine imajo pomembno vlogo pri uravnavanju podnebja in lahko ublažijo zviševanje temperatur v mestih. S projektom »Zeleno omrežje« želijo v mestu Graz izboljšati mestno klimo in kakovost življenja prebivalcev. Obstoječe zelene in odprte površine nameravajo povezati s potmi in zelenimi elementi. »Zeleno omrežje« ni le strateški dokument za razvoj mesta, temveč služi tudi kot podlaga za načrtovanje, določanje namembnosti zemljišč in za oceno vlog za pridobitev gradbenih dovoljenj. [Več informacij \(de\)](#)

KDO?

Ukrepe lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si povzetek in ga posredujte naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

funding programme

Handwerkskammer
für München und Oberbayern

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vre-

menski pojavi, kot so močne padavine in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepajte zdaj!

Photo © Rainer Sturm / pixelio.de

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

**Biotska
raznoverstnost**

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Narava in biotska raznoverstnost

ZAKAJ?

Podnebne spremembe bodo dodatno ogrozile biotsko raznoverstnost v Alpah, saj so gorska območja glede tega posebej občutljiva. Pričakujemo lahko več sprememb v strukturi ekosistemov in ne-pričakovane interakcije med vrstami, kar lahko vodi v izgubo genetskih virov. Ohranjanje in ponovna vzpostavitev genetske pestrosti in ekosistemov sta lahko uspešna ukrepa, ki bosta vrstam in združbam v pomoč pri prilagajanju podnebnim spremembam.

Ozaveščajte o pomenu biotske raznoverstnosti

- Poskrbite za izboljšanje razumevanja učinkov podnebnih sprememb na ekosisteme
- Pokažite, kako lahko okrepi drugih sektorjev, vključno s prilagajanjem, vplivajo na vrste, ekosisteme in storitve, ki jih slednji zagotavljajo

KAKO?

Vključite podnebne spremembe v zasnove varstva okolja

- Načrti za ohranjanje pestrosti vrst so ob spreminjanju podnebnih razmer uspešni le, če je upoštevana naravna dinamika in procesi
- Izboljšajte možnosti za selitev vrst, denimo s povezovanjem biotopov

Raziščite vplive podnebnih sprememb na ekosisteme in biotsko raznoverstnost

- Spodbujajte pridobivanje in izmenjavo znanja o vplivih podnebnih sprememb na pestrost genov, vrst in življenjskih prostorov
- Raziščite trenutne in možne prihodnje posledice podnebnih sprememb za biotsko raznoverstnost tako, da uporabite in spodbujate izvajanje pristopov, ki so jih preizkusili v omrežjih zavarovanih območij

OBNOVA ŠOTNEGA BARJA ÖDMOOS

Šotna barja so biotopi z izredno pestrostjo vrst. Predstavljajo življenjski prostor za visoko specializirane živalske in rastlinske vrste, kot sta zelenomodra deva in Loeselova grezovka, ki izven teh ekosistemov ne bi mogle preživeti. Razen tega, da so pomembna za pestrost vrst, skladiščijo velike količine toplogrednih plinov in vode. Šotna barja posrkajo deževnico kot goba in jo nato počasi oddajajo. Zaradi tega imajo pomembno vlogo tudi pri zaščiti pred poplavami. Na močno degradiranem šotnem barju Ödmoos na Bavarskem za to, da bi ponovno vzpostavili mokriščni ekosistem in njegove ključne funkcije, odstranjujejo drevje in grmovje ter izvajajo druge obnovitvene ukrepe.

[Več informacij \(de/en/fr/it/sl\)](#)

POBUDA ZA GORSKI GOZD

Osrednji cilj pobude je ustaliti in omogočiti trajnostno prilagajanje gorskih gozdov na Bavarskem podnebnim spremembam. V ta namen so opredelili 30 projektov na območjih z izrednimi podnebnimi tveganji. Izdelali so celovite načrte upravljanja, ki zajemajo različne gozdnogospodarske ukrepe, kot denimo redčenje, zasaditve in naravno obnavljanje gozda ter upravljanje lova in pašnikov. Načrtovanje ukrepov je potekalo v sodelovanju z lastniki zemljišč in lokalnimi deležniki. Zaradi poudarka na sodelovanju je proces pregleden – to pa je odločilen dejavnik za uspeh projektov. [Več informacij \(de\)](#)

KDO?

Ukrepe lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si
povzetek in
ga posredujte
naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

**Handwerkskammer
für München und Oberbayern**

funding programme

**CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH**

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vremenski pojavi, kot so močne padavine

in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepite zdaj!

Photo © Forschungsanstalt fuer Wald, Schnee und Landschaft

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotska
raznoverstnost

**Naravne
nesreče**

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Naravne nesreče in upravljanje s tveganji

ZAKAJ?

Podnebne spremembe v Alpah bodo vplivale na pogostost pojavljanja naravnih nesreč, kot so poplave, zemeljski plazovi ali hudourniški nanosi. Obseg in posledice je težko napovedati, glede na izsledke izvedenih študij pa pričakujemo povečano pogostost in vpliv na vsa področja gospodarstva in družbe. Za učinkovito zaščito ljudi, okolja in gospodarstva je nujno razvijati strategije prilagajanja in praktične pristope ravnanja.

Širite znanje, razvijajte orodja in ukrepajte

- Prizadevajte si znanje in izkušnje preoblikovati v »skupen jezik«. Spodbujajte čezmejno sodelovanje, npr. pri pripravi kart ogroženosti, saj je tako mogoče občutno izboljšati učinkovitost varstva pred naravnimi tveganji in njihovo obvladovanje
- Razvijajte orodja za upravljanje s tveganji, ki bodo uporabna pri oblikovanju ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam ter za oceno njihovih družbenih in gospodarskih posledic

KAKO?

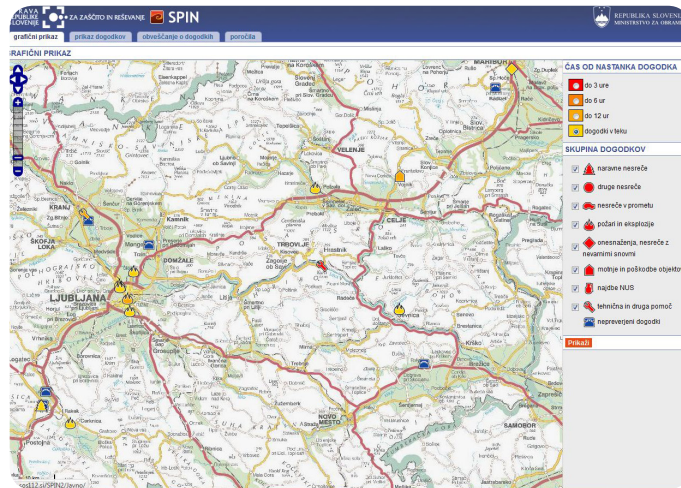
Poskrbite za učinkovito sporočanje o tveganjih in sodelovanje v primeru naravnih nesreč

- Javnosti posredujte podatke o tveganjih in spodbujajte sodelovanje pri načrtovanju ravnanja v izrednih razmerah, saj se tako poveča pripravljenost in osebna odgovornost
- Informare e motivare la popolazione, affrontando in modo chiaro e trasparente dubbi e incertezze

Izvajajte preprečevalne ukrepe

- Vključite prilagajanje podnebnim spremembam v prostorsko načrtovanje in obravnavajte varstvo pred poplavami na ravni porečja
- Spodbujajte zadrževanje vode, obnavljanje naravnih poplavnih območij, povečevanje obsega kanalov za odtok in zadrževalnikov visokih voda

STRUGA RENA V ALPAH: VARNOST IN REKREACIJA

Avstrija in Švica sodelujeta pri izboljšanju zaščite pred poplavami vzdolž zadnjih 26 km struge reke Ren v Alpah. Poplave na tem območju ogrožajo 300.000 ljudi. Po več dogodkih z obilnimi padavinami v zadnjih letih zdaj povečujejo zmogljivost pretoka reke in jo prilagajajo največjim pretokom v zgodnjem toku. Pri vseh ukrepih je potrebno upoštevati zakonske predpise obeh držav, tudi glede izboljšanja stanja okolja in varčnega ravnanja z viri. Skupni stroški znašajo okoli 490 milijonov evrov, potencialna škoda zaradi poplav pa je ocenjena na 4 do 6 milijard evrov. [Več informacij \(de\)](#)

OPOZARJANJE PRED POPLAVAMI

Poplave lahko povzročijo veliko škodo in visoke stroške. Slovensko ministrstvo za okolje je zato razvilo sistem zgodnjega opozarjanja pred poplavami. Pomembne podatke o padavinah in pretokih rek zbirajo in vnašajo v hidrološki model. Na uporabnikom prijazni spletni strani so na kartah v realnem času prikazana ogrožena območja. Sistem nudi tudi možnost obveščanja služb za zaščito in reševanje z besedilnimi sporočili, kar omogoča hitro ukrepanje. Sistem bi bilo z ustreznimi prilagoditvami mogoče uporabiti tudi za druge vrste naravnih nesreč. [Več informacij \(sl\)](#)

KDO?

Ukrepe lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si povzetek in ga posredujte naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

funding programme

Handwerkskammer
für München und Oberbayern

CIPRA
ŽIVITI
V ALPAH

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vre-

menški pojavi, kot so močne padavine in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepite zdaj!

Photo © Oliver Mohr / pixelio.de

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotska
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Kmetijstvo

ZAKAJ?

Kmetijstvo je neposredno odvisno od vremenskih dejavnikov, kot so padavine, temperatura zraka, trajanje sončnega obsevanja. Zaradi spreminjanja razmer so lahko kmetijske rastline bolj dovzetne za napade škodljivcev in bolezni, možno je občutno zmanjšanje količine pridelka. Da bi dolgoročno zagotovili pridelavo hrane v alpskem prostoru, je nujna trajnostna strategija prilagajanja podnebnim spremembam.

Spodbujajte pridelavo odpornih rastlin

- Zavzemajte se za izbor vrst in sort kmetijskih rastlin, ki potrebujejo le malo vode in so odporne na vročino
- Spodbujajte razširitev nabora vrst in sort rastlin v pridelavi in izvajanje kolobarja

KAKO?

Zavzemajte se za izboljšanje strukture tal in ohranjanje rodovitnosti in stabilnosti tal

- Preverite značilnosti kmetijskih zemljišč z vidika podnebnih sprememb in pripravite napotke za izbor rastlin in tehnike pridelave
- Uporabite načrtovalska orodja za spodbujanje varstva tal in ohranjanje ugodnih ekoloških lastnosti zemljišč in krajin

Izboljšajte uporabo gnojil in sredstev za zaščito rastlin

- Spodbujajte okolju prijazno in trajnostno uporabo gnojil in sredstev za zaščito rastlin
- Pripravite strategije ravnanja ob pojavu novih bolezni in škodljivcev

OD PREDELAVE ODPADKOV DO VARSTVA OKOLJA

Komunalno podjetje Wiener Neustädter Stadtwerke obdeluje posestvo s približno 340 ha površine. Ker se vsa polja nahajajo na območju varstva podtalnice, v glavnem ne uporabljajo mineralnih gnojil. Namesto tega gnojijo s kompostom, ki ga pridobijo v lastnem obratu za predelavo organskih odpadkov. Stroški za tono organskega gnojila znašajo 4 evre. Poleg varstva podtalnice prinaša gnojenje s kompostom še druge prednosti, kot denimo bolj zdrave rastline z boljšo sposobnostjo prilagajanja temperaturnim spremembam.

[Več informacij \(de\)](#)

UČINKOVITE RASTLINE

V francoski regiji Rhône-Alpes so raziskovalci tri leta izvajali poskuse s kmetijskimi rastlinami, ki učinkovito porabljajo vodo in so odporne na sušo. Regionalna kmetijska zbornica je podprla pridelavo soržice na ravninskih in hribovitih površinah. Povečati so želeli raznolikost virov in zagotoviti zadostne količine krme za živali. V pilotnem projektu se je pokazalo, da soržica dobro uspeva v razmerah, ko je na voljo manj vode. S tem se lahko okrepi neodvisnost lokalnih kmetov, saj jim pozimi in v času suše ni treba dokupovati krmnih žit.

[Več informacij \(fr\)](#)

KDO?

Ukrepite lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si
povzetek in
ga posredujte
naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

funding programme

 Handwerkskammer
für München und Oberbayern

 CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vremenski pojavi, kot so močne padavine

in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepajte zdaj!

Photo © CIPRA International

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotska
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Upravljanje voda

ZAKAJ?

Podnebne spremembe neposredno vplivajo na vodne vire v alpskem prostoru. Posledica je lahko povečana ranljivost ekosistemov, družbenih in gospodarskih aktivnosti ter človekovega zdravja. Predvidoma se bo povečala pojavnost poplav na eni in obdobja pomanjkanja vode na drugi strani. Obenem bo naraščalo povpraševanje po vodi in s tem tudi tekmovalstvo med različnimi skupinami uporabnikov vodnih virov.

Razrešujte spore z izboljšanim sodelovanjem in upravljanjem voda

- Pripravite celovit načrt upravljanja z vodami in vzpostavite sistem zgodnjega opozarjanja za obdobja pomanjkanja vode
- Razvijajte in uresničujte ukrepe za ozaveščanje, da preprečite spore med uporabniki vodnih virov

KAKO?

Izboljšajte zmogljivost ekosistemov za zadrževanje vode, zmanjšajte nevarnost poplav

- Dovolite le razvoj aktivnosti in rabo zemljišč, ki je skladna z lokalnimi vodnimi viri
- Načrte za upravljanje visokih voda prilagodite prihodnjim podnebnim razmeram

Izboljšajte učinkovitost rabe vode

- Preverite potrebo po ukrepih za izboljšanje učinkovitosti rabe vode v kmetijstvu, gospodinjstvih in industrijskih dejavnostih
- Izboljšajte usklajevanje in obveščanje o porabi vode in o potrebah po vodi

VODA PO KAPLJICAH

V italijanskih vinogradniških lokalnih skupnostih Faedo in Pilcante računalniki upravljajo namakanje vinske trte glede na potrebe, in sicer s pomočjo geoinformacijskih sistemov in senzorjev za nadzor talne vlage. S pogostim dovajanjem majhnih količin lahko voda prodre globoko v tla, vse do korenin trte. Sistem se napaja izključno iz deževnice, ki jo zbirajo v posebnih zbiralnikih. S tem se v sušnih obdobjih izognejo sporom z regionalnimi upravljalci vode. Z uvedbo računalniško vodenega sistema kapljičnega namakanja se je poraba vode zmanjšala za več kot 50 odstotkov, izboljšalo pa se je tudi stanje trt. *[Več informacij \(de/en/fr/it/sl\)](#)*

DARILO Z NEBA

Z deževnico je mogoče pokriti skoraj polovico od skupne porabljene količine vode v gospodinjstvih. Zbiranje deževnice je zato učinkovita pot za zmanjšanje porabe pitne vode. V mestu Linz so na voljo finančne subvencije za izgradnjo zasebnih zbiralnic deževnice za namakanje vrtov in sanitarno vodo. Pogoj je upoštevanje higienskih in okoljskih zahtev. Subvencija lahko znaša do 12 % vrednosti investicije, odvisna pa je od velikosti zbiralnika. *[Več informacij \(de\)](#)*

KDO?

Ukrepe lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si povzetek in ga posredujte naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

Handwerkskammer
für München und Oberbayern

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vre-

menški pojavi, kot so močne padavine in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepite zdaj!

Photo © Andreas Hermsdorf / pixelio.de

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotska
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Gozd

ZAKAJ?

Spremembe podnebnih razmer močno vplivajo na gozdove, še posebej na gorskih območjih. Pričakujemo lahko neposredne in posredne učinke na produktivnost gozdov. Zaradi višjih temperatur so verjetni močnejši napadi škodljivcev, ki lahko povzročijo gospodarsko škodo. Naravne nesreče, kot so neurja z močnimi nalivi, lahko npr. poškodujejo drevje ali sprožijo plazove blata ter tako ogrožajo infrastrukturo in naselja. Poveča se lahko tudi pogostost gozdnih požarov. Za prilagajanje podnebnim spremembam je odločilnega pomena priprava načrtov trajnostnega upravljanja z gozdovi, v katerih so upoštevana tveganja, ki jih prinašajo podnebne spremembe.

Varujte gozd

- Zmanjšajte možnosti pojava stresnih dejavnikov, kot so gozdni požari, erozija in napadi škodljivcev
- Preverite in po potrebi dopolnite strategijo ravnanja z gozdovi ter sprožite razpravo o smotrnosti priprave usklajenega pristopa k varstvu gozdov in vzpostavitve informacijskih sistemov na ravni EU

Spodbujajte pestrost

- Spodbujajte prilagajanje, ki temelji na pestrosti gozdnih rastlin in drevesnih vrst
- Ohranjajte, prilagajajte in povečujte raznolikost genetskih virov gozda

Podpirajte in okrepite raziskave in razvoj

- Razvijte zasnove in druga orodja za prilagajanje gozdov in z njimi povezanih dejavnosti podnebnim spremembam
- Razvijajte inovativne tehnike za predelavo ob upoštevanju možnih sprememb v kakovosti lesa

KAKO?

RAST V VRZELIH

V porečju Bregenzer Ache, največje reke v avstrijski zvezni deželi Vorarlberg, so pred sedmimi leti redčili gozd tako, da so posekali številne stare jelke in jih z žičnimi žerjavi odstranili iz gozda. Na ta način so zagotovili več prostora in svetlobe za rast listavcev. Mlada drevesa – zlasti bukev, javor in jesen – v novih pogojih dobro uspevajo. V toplejšem podnebjju bo višji delež listavcev prispeval k večji stabilnosti sestojev, saj so te drevesne vrste bolj prilagodljive.

Več informacij (de/en/it/fr/sl)

KAMERE ZA GOZDNE POŽARE

Zaradi podnebnih sprememb se poleti daljšajo obdobja vročine, kar povečuje tudi možnost pojava gozdnih požarov. Na slovenskem Krasu, kjer je nevarnost gozdnih požarov zelo velika, so namestili video nadzorni sistem, ki dobro deluje tudi v neugodnih svetlobnih razmerah. Za nadzor 7.068 km² površine uporabljajo dvajset kamer. V primeru pojava gozdnega požara je mogoč hiter odziv, s tem pa se zniža gospodarska in okoljska škoda ter stroški.

Več informacij (en/sl)

KDO?

Ukrepite lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si
povzetek in
ga posredujte
naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

funding programme

Handwerkskammer
für München und Oberbayern

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ozadje Podnebne spremembe so v Alpah še posebej izrazite. V tej regiji so se temperature v zadnjem stoletju zviševale dvakrat hitreje kot povprečno po svetu in tudi nadaljnjemu segrevanju se ni mogoče izogniti. Posledice so med drugim taljenje trajno zamrznjenih tal in izginjanje ledenikov. Pogostejši so izredni vremenski pojavi, kot so močne padavine

in daljša obdobja suše. Podnebne spremembe bodo močno vplivale na gospodarstvo, okolje in družbo. S prilagajanjem lahko že zdaj zmanjšamo ali preprečimo negativne posledice in tako ohranimo razvojne možnosti za prihodnost. Ukrepajte zdaj!

Photo © Rainer Sturm / pixelio.de

Splošno

Energija

Zdravje

Prostorsko
načrtovanje

Biotška
raznoverstnost

Naravne
nesreče

Kmetijstvo

Vode

Gozd

Turizem

Turizem

ZAKAJ?

Turizem v Alpah je močno povezan s privlačnostjo krajine in ustrezno rabo prostora. Posledice podnebnih sprememb, kot so taljenje ledenikov, škoda zaradi neurij in pomanjkanje snega, lahko povzročijo zmanjšanje privlačnosti in gospodarske blaginje turističnih območij. Turistična gospodarska panoga se mora zato prilagoditi spremenjenim razmeram. Z razvojem trajnostnih, sezonsko neodvisnih turističnih produktov lahko prispeva tudi k ohranjanju naravne in kulturne krajine.

Preverite svojo ranljivost

- Kako na vaše turistične produkte vplivajo spremenjene vremenske razmere?
- Kateri ponudniki storitev so prizadeti?

Spodbujajte nove turistične strategije

- Gostom ponudite bolj raznolike aktivnosti, ki niso odvisne od vremena
- Povečajte privlačnost za turiste s poudarjanjem regionalnih posebnosti
- Podpirajte le trajnostne in podnebju prijazne turistične aktivnosti

Prepararsi a uno spostamento stagionale del turismo

- Krepitev poletnega turizma obeta povečanje zaslužka
- Gostom posredujte informacije in jih ozaveščajte o pomenu visoko kakovostnih in okolju prijaznih produktov
- Pri razvoju produktov naj bo v ospredju posebnost in regionalna značilnost

KAKO?

NAMESTO SNEŽNIH TOPOV

Smučarsko središče Stockhorn v Bernskem visokogorju so zaprli leta 2005. Zaradi vedno večjih težav spričo pomanjkanja snega bi bile nujne visoke investicije v umetno zasneževanje, če bi želeli ohraniti smuko vse do doline. Upravljalec se je namesto tega odločil za razvoj novega poslovnega modela. Na višini 2000 metrov zdaj ponujajo doživljanje zime v naravi z zimskimi sprehodi, pohodi s krpljami in celo ribolov pod ledom. Izboljšali so ponudbo jedi in pijač ter pripravili program prireditev. Prenova je bila uspešna, leta 2011 je bil z 82 000 gosti dosežen nov rekord obiska. [Več informacij \(de/en/fr\)](#)

NARAVNI PARK WEISSENSEE

Belo jezero (Weissensee) na avstrijskem Koroškem se kot fjord zajeda v vznožje Ziljskih Alp. Dve tretjini obrežja jezera sta nepozidani in zavarovani kot naravno in krajinsko vredno območje. Regija je leta 2006 pridobila status naravnega parka. Sprejete so bile smernice za trajnostno rabo prostora, ki zagotavljajo ohranitev naravnih značilnosti in pestrosti območja. Upravljanje turistične dejavnosti v parku je usmerjeno v spodbujanje kakovostnega razvoja z orodji, kot je usmerjanje tokov obiskovalcev, regionalnost in pogodbeno varstvo narave. Regija je tudi članica Alpskih biserov, združenja za trajnostno mobilnost med počitnicami. Cilj vseh ukrepov je podpora razvoju oblik turizma kot celostnega doživetja.

[Več informacij \(de\)](#)

KDO?

Ukrepe lahko zdaj!

V sodelovanju z

- nacionalnimi in regionalnimi upravnimi organi
- raziskovalci in strokovnjaki za prilagajanje podnebnim spremembam
- organizacijami civilne družbe, kot so nevladne organizacije
- s podjetji

Naložite si povzetek in ga posredujte naprej

Storitve Več ukrepov, orodij, primerov iz prakse in informacij o prilagajanju podnebnim spremembam lahko najdete na www.c3alps.eu

Stik Zvezni urad za okolje Republike Avstrije
Oddelek za presoje vplivov na okolje in podnebne spremembe
c3-alps@umweltbundesamt.at

Ta tematski prikaz je pripravila CIPRA International
international@cipra.org

O projektu C3-Alps Projekt izvaja transnacionalni projektni konzorcij 17 partnerjev iz vseh alpskih držav. Partnerstvo oblikujejo upravni organi, ki so na državni in regionalni ravni odgovorni za politike prilagajanja, in strokovne ustanove, ki podpirajo procese prilagajanja v državah in v

EU. Projekt vodi Zvezni urad za okolje Republike Avstrije, sofinancira pa ga Program transnacionalnega teritorialnega sodelovanja Območje Alp iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.